

21. Runapa wasichakunanpaq, hatun llamkaykuna hatarichinapaq

Perú suyupi imatapas allinta ruraspa ñawpaqman purinapaq, hatun llamkaykunata, wasichakuykunata rurasun nispaqman rimanakuyku, chaywan ñawpaqman, takyasqa purinapaq, sapa ayllupas allin allin kawsayta tarinanpaq ima rimanakuyku. Chay tukuy imaymana rimanakusqayku qispisqa llapan suyukunapi, llaqtankunapipas kananpaqmi Estado chay llamkaykunata umachaspa qatipanqa wakin institucionkunawan kuska.

Perú suyupi hatun ima ruraykunapas qispichisqa kananpaq Estado nisqaqa:

(a) Tukuy ruraykuna qispichinapaqmi huk kamachikuykunata qunqa, chayqa kanqa akchiyuq kanapaq, hatun ñankuna kananpaq, lamarquchanta wanpukuna chayamunanpaq, avionkuna tiyananpaq, karupi tarikuq runamasinchikwan rimanakunanpaq ima.

(h) Empresa privada nisqapa yanapakuyninta maskaspa, tukuy ruraykunata hatarichinqa, allinyachinqa, chaywan allin yachaykuna kananpaq, qalilla kawsanapaq, chakrakuna qarpanapaq yakupas kanqa.

(i) Hawa runakuna llaqtanchik, tiyasqanchik riqsiq hamuqkunapaq may purinanta qawaripa kamachinqa, kallanqataqmi kamachiykuna huklaw nacionkunaman tukuy rurasqanchik apachinapaq, chayraykum, qayllanchikpi tiyaq nacionkunawan rimanakuyta takyachinqa.

(k) llaqta runapa yanapayninwan sapa llaqtapi musuq llamkaykunata hatarichinqa, kaqkunatataq allinyachinqa. Chaynallataq, wasi ruraypi llamkanapaq, Estado nisqaqa:

(l) wasi ruray mana sinchi sasa kananpaq hatun kamachiy plan nacional de vivienda nisqata rurachinqa, hinallataq, utqaylla, pisi qullqillawan, allin takyasqata wasi rurakunanapaq musuq kamachikuykunata hurquchimullanqataq.

(ll) empresa privada nisqawan wasikuna rurachinanpaqmi Estado nisqaqa kamachikamunqa, chaymi yanapaqllaman qatipaqlllaman tukupunqa, ichaqa, chay empresakunamanmi qullqita qunqa chay wasirurasqanman wakchakuna aypananpaq.

(m) ayllukuna allin wasita rantikunanpaqpas, rurakunanpaqpas yanapanqa.

(n) allin wasikuna rurakunanpaqsi, musuq yachaykunata qunqa, chaywanqa, llapa runapaq, utqayllata, allin sayachisqa wasita rurakunankupaq.

(ñ) wasi ruraypi llamkaq runakunataq aswan yanapasqa kanqaku, paykuna yachachiykunawan kallpachasqa kanqaku, riqsisqa, chaninchasqa ima.

(p) pisi qullqiyuq runakunapaq yanapakuy kanqa, allpankupas papelniyuq kananpaq, wasinkupas tituluyuq kananpaq, chaywan hatun kamachikuy ukupi kawsanankupaq.

(q) sapankumanta wasi rurakuqkunapaq yanapakuy kanqa, chaywan musuq wasita allinta sayarichinankupaqpas, tanta wasita allinchanankupaqpas.